Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 96. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 26-го КВІТНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 26, 1980 No. 96. VOL. LXXXVII.

ЕКЗЕКУТИВА УККА ВІДБУЛА ЧЕРГОВІ МІСЯЧНІ ЗБОРИ

Екзекутива УККА з гостями з Вашінгтону п. Дейвідом Свірцом (другий зліва) і п. Наталією Слюзар (третя зліва) *(світлив І. Длябога)*

Ню Йорк, Н. Й. (УККА). — В суботу, 19-го квітня 1980 року, Екзекутива УККА відбула своє чергове пленарне засідання, в якому взяло участь 25 осіб.

Збори відкрив і ними проводив Володимир Мазур, екзекутивний віцепрезидент УККА. На початку він привітав п. Дейвіда Сворца, діючого американського консула в Києві та попросив інж. Юрія Нестерчука, дорадника Українського Інформаційного Бюра у Вашінгтоні, представити п. Сворца.

Як відомо, після совєтської інвазії на Афганістан минулої осені, президент Картер, на знак протесту, відкликав передовий ешелон американського консуляту в Києві аж до того часу коли Москва відтягне свої війська з Афганістану.

Дейвід Сворц привітав Екзекутиву УККА в українській мові, яку він успішно опанував і якою він володіє свобідно. Приїжджаючи до Києва в липні 1978 року, він почав встановляти урядування. Багато часу забрало впорядкування приміщень для Американського Генерального Консуляту, як теж для резиденції американського персоналу.

Велику частину його урядування забирали еміґраційні справи, цебто виїзд з України тих осіб, які мають родини в Америці. Він теж відвідав ряд областей України, від міста Ворошиловграда на сході до Луцька, Львова і Ужгорода на заході.

Як правило — говорив п. Сворц, — він уживав українську мову у всіх офіційних зустрічах, хіба у випадках, коли його співрозмовці не знали чи не розуміли української мови; тоді він говорив по-російськи. Він теж сказав, що серед працівників в Консуляті було кілька українців і українок, які, на його думку, працювали совісно й фахово.

Після доповіді були численні запити до п. Сворца відносно його побуту в Україні, на які він радо відповідав.

Між іншим він сказав, що на підставі власних спостережень та розмов він прийшов до висновку, що між Московською і Київською Гельсінкськими групами є основна різниця в тому, що Московська група наголошує права людини, а Київська група на перше місце ставить національні права.

На зборах Екзекутиви

(Закінчення на стор. 4)

Масовий ісход кубинців продовжується

Кі Вест, Фла. — Фльотилія у числі біля 1,000 малих човнів вирушила звідтіль у четвер, 24-го квітня, в напрямі кубинського острова з метою допомогти своїм братам і сестрам виїхати з тієї країни до ЗСА у наслідок заяви президента Фіделя Кастра, що ті особи, які не бажають жити в Кубі „можуть забратись геть".

Попит на різні човни значно зріс на Фльориді і деякі американські кубинці готові заплатити 50,000 долярів їх власникам за подорож на Кубу, не зважаючи на пересторогу Державного департаменту, що нелегальні втікачі можуть бути арештовані і покарані гривною. Всетаки до четверга вечора на Фльориду повернулось з Куби біля 20 човнів із 900 втікачами, не зважаючи на посилене патролювання Прибережної сторожі. Кілька човнів не доплили до Куби.

Уряд ЗСА серйозно затурбований тим масовим виїздом кубинців і переїздом на Фльориду, бо це створить нові економічні проблеми в час, коли у ЗСА зростає безробіття та інфляція. Уряд ЗСА вже раніше погодився прийняти 3,500 кубинських втікачів з групи 10,800, які були вдерлись до перуанської амбасади в Гавані. Біля 800 втікачів вже переїхали до Коста Ріки, а деяке число до Еспанії. В перуанській амбасаді залишилось ще біля 1,500 осіб після того, як комуністичний режим Куби запевнив втікачів, що вони одержать дозвіл на виїзд. З уваги на погані санітарні умовини в амбасаді, деякі діти хворіють, а кубинський уряд нерадо доставляє ліки.

Деякі політичні спостерігачі уважають, що давши дозвіл на виїзд кубинцям, Кастро позбудеться „небажаного підривного елементу" серед населення, а з другого боку створить нові проблеми для президента Джіммі Картера та для стейтової влади Фльориди.

Андерсон проголосив себе незалежним кандидатом

Вашінгтон. — Конгресмен Джон Андерсон, республіканець з Ілліной, проголосив у четвер, 24-го квітня ц.р., свою незалежність від будь-якої політичної партії, він не старатиметься про піддержку республіканців і кандидуватиме на президента ЗСА, як незалежна особа.

Проголошуючи свій вихід з республіканського „тіму", Андерсон заявив кореспондентам, що він своєю конструктивною і багатонадійною програмою напевно здобуде відповідну кількість виборців, які зацікавлені у піднесенні і реалізації таких питань, що їх досі уникали обидві великі політичні партії у своїй передвиборчій акції. „Наша нація потребує в листопадових виборах, не тільки вибору з-поміж кандидатів, але також вибору такої програми, яка відповідала б інтересам американського народу", — заявив Андерсон.

Резиґнуючи з республіканської кандидатури, Андерсон пробуватиме тепер наладнати свою власну передвиборчу кампанію і шукатиме для цього фінансової підтримки в народі. Політичні спостерігачі кажуть, що якщо навіть Андерсонові не пощастить здобути відповідну кількість стейтів, щоб виграти вибори, він всеодно може зібрати достатню кількість голосів, демократів і республіканців, щоб захитати одного чи другого кандидата, або йому пошкодити.

Конгресмен Андерсон признався, що він відкликав свою кандидатуру з листи Республіканської партії, коли стало ясно, що він не має жадних виглядів здобути відповідну кількість делегатів, щоб здобути номінацію на кандидата на президента ЗСА. Андерсон звільнив 59 здобутих досі у передвиборчій кампанії делегатів.

КОРОТКІ ВІСТІ

ТЕПЕР, КОЛИ НОМІНАЦІЯ СЬОГОДНІШНЬОГО кандидата на президента Рональда Регена майже зовсім запевнена на Республіканській Конвенції в Детройті, впливові республіканці заговорили про головного промовця на Конвенції, який своєю промовою надасть тон цьому зборові Республіканської партії і її прихильників. Ним має бути колишній президент Джеральд Форд. І хоч Реґен і Форд не надто люблятьcя, все таки для єдности в партії Реґен, здасться, погодиться на Форда-промовця, а Форд в свою чергу зовсім згідний виступити з промовою. Якщо так станеться, то Форд промовлятиме до зібраних на Республіканській Конвенції на сам свій день народження — 14-го липня, коли йому сповниться 67 років.

СПІРО АҐНЮ, ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ З КАДЕНЦІЙ президента Ніксона і політичний діяч, якого змушено було уступити з його посту через здогадні різноманітні переступи, в наступному місяці видає книжку своїх спогадів під вимовним заголовком „Відійди тихо, або..." („Go Quietly... or else"), в якій він розповідає все, як на його думку було, включно з тим, що на його життя зовсім певно зазіхали, якщо б він, не пішов був геть і не „сидів тихо". Книжка прецікава під кожним оглядом, бо висвітлює з іншого кута Вотерґейтську справу. Тепер 61-річний Спіро Т. Агню працює бизнесовим консультантом. Книжку друкує видавництво „Вільям Морров і К°", — пише „Нюзвік" з 28-го квітня.

ШТУРМОВІ ВІЙСЬКОВІ ЧАСТИНИ ЗСА відбувають свої перші широкозакроєні вправи з тяжкою зброєю в стейті Айдаго на безлюдних теренах пустельного півдня цього стейту. Повітряне перекинення тих частин розпочалося у середу, 23-го квітня, з Кольорадо і це був найбільший повітряний транспорт військового тяжкого озброєння від часу ізраїльсько-єгипетської війни, коли ЗСА постачали Ізраїль у жовтні 1973 року. Операція носить назву „Дракон-дружина 3-80" і дає уявлення про підставове призначення нових швидкісних військових частин ЗСА.

МАЙЖЕ „ВЕЛИКОДНІЙ ПТАХ" У САДУ БІЛОГО Дому, справжній дикий індик, що появився там на дереві несподівано вранці у вівторок 22-го квітня, був відлетів на деякий час на світанку середи 23-го, щоб повернутися знову на липу, яку собі обрав з дерев у парку екзекутивної палати. Невідомо, звідки він узявся і як довго ще лишиться там. Припускають, що це приручений птах, якого хтось перекинув через огорожу Білого Дому парку для відзначення „Дня Землі", що ним розпочалася друга декада світового руху охорони довкілля.

ПРЕМ'ЄР ІНДІЇ, ІНДІРА ҐАНДІ, ВИСЛАЛА військові частини проти демонструючих мешканців провінції Ассам. Не зважаючи на те, демонстранти заблькували державні й провінційні уряди, стримали продукцію нафти на нафтових полях Ассаму, а їхні провідники, які не були арештовані, пішли в підпілля.

ІРЛЯНДСЬКІ ВІЙСЬКОВІ ЧАСТИНИ ОН У ЛИВАНІ покинули, з доручення свого командування позиції, на кордоні християнських поселень, з огляду на те, що мешканці християнських сіл в Ливані погрожують їм репресіями і вбивствами за те, що вони буцімто вбили 16-літнього селянського хлопця Машуда Базі.

ГРЕЦІЯ І ЗСА ПІДПИСАЛИ ДОГОВІР п'ятирічного тривання, яким обидві сторони зобов'язуються до затіснення культурно-виховної, науково-технічної і господарської співпраці. На підставі домовлень у цьому договорі, постануть спільні американсько-грецькі установи, які пильнуватимуть переведення у життя його поодиноких точок.

БІЛЯ 35 МІЛЬЙОНІВ ГРОМАДЯН, ЯКІ ОДЕРЖУЮТЬ фонди в рамках програми соціяльного забезпечення одержать підвишки у висоті 14,3 відсотка, що збільшить пересічний місячний чек на 41 доляр. Причиною підвишки є інфляція та постійний зріст цін, які у березні цього року піднеслись на 1,4 відсотка, вдержуючи річну стопу інфляції у висоті 18 відсотків. Це вже шостий рік підряд Управління соціяльного забезпечення підносить місячні платні пенсіонерам, інвалідам та вдовам з уваги на зріст інфляції. Найбільшу підвишку — 20 відсотків — апробував Когрес ЗСА у 1972 році.

ВЕЛИКА ЕКСПЛЬОЗІЯ У НЕЧИННІЙ КОРПОРАЦІЇ хемічної контролі в Елізабеті, Н. Дж., причинилась значно до занечищення повітря в околицях цього міста та води у сусідніх ріках Гадсон і Елізабет. П'ять днів після вибуху пожежники все ще гасили горіючі бочки різних хемікалій, а працівники федеральних і стейтових аґенцій для збереження чистоти довкілля започаткували наполегливі слідства. Небезпека в тому, що деякі бочки ще жевріють, а дим розходиться по околицях, створюючи небезпеку для населення і можливість нових експльозій. Крім того, нікому покищо невідомо, які фактично хемічні відпадки містяться у закритих бочках і які протизаходи слід було б примінити.

ДЕМОКРАТИ З СТЕЙТУ КОННЕКТИКАТ розділили своїх 37 делеґатів на Конвенцію в серпні в Ню Йорку в такому відношенні: президент Картер — 17, сенатор Кеннеді — 20, згідно з голосами в передвиборах минулого березня.

ВАШІНҐТОН ІНФОРМУЄ ПРО БЕЗУСПІШНЕ НАМАГАННЯ РЯТУВАТИ ЗАКЛАДНИКІВ В ІРАНІ

З ОСТАННЬОЇ ХВИЛИНИ

ПРЕЗИДЕНТ ІНФОРМУЄ

Після перших повідомлень про безуспішну спробу рятувати закладників в Теграні, переданих з Білого Дому засобами масової інформації, зокрема радіо і телебачення, вже в досвітніх годинах у п'ятницю, 25-го квітня, з точнішою інформацією для народу про цю справу виступив президент Джіммі Картер цієї п'ятниці, в год. 7-ій ранку.

З цих інформацій виходить, що спроба відбулася в четвер, 24-го квітня, в пополудневих годинах нашого часу.

Президент Картер у своєму слові підкреслив, що він вповні бере на себе відповідальність за спробу визволити закладників, подаючи до відома, що ця спроба плянувалась негайно після нападу екстремістів на американську амбасаду в Теграні і схоплення закладників. Президент назвав цю спробу „гуманним заходом", в якому не дійшло до будь-якої сутички з іранським військом. Описуючи випадок в пустині Ірану, президент Картер сказав, що 8 вояків згинули у наслідок зудару транспортового літака з гелікоптером на землі під час наповнювання гелікоптера бензиною вже після відкликання спроби рятунку. Він сказав, що вояки, які брали участь у цій спробі — це добровольці, які перейшли найбільш інтенсивний вишкіл і були свідомі небезпеки. Коротко перед спробою він розмовляв з їхніми старшинами. Він висловив сподівання, що американський нарід і союзники ЗСА зрозуміють його становище та дальше піддержуватимуть його заходи у справі звільнення американських закладників в Теграні.

През. Джіммі Картер

Вашінгтон. — У п'ятницю, 25-го квітня, о год. 1-ій ранку з Білого Дому повідомлено про безуспішну спробу військовою акцією врятувати затриманих войовничими „студентами" в Теграні, Іран, американських закладників, при чому трапився нещасливий випадок американського літака на землі, в якому згинуло вісім членів залоги. В повідомленні сказано, що спроба не пощастила через хибу спорядження (еквіпмент фейлур) і президент Картер негайно відкликав цілу акцію, після чого і прийшло до розбиття літака на неокресленому ближче пустельному місці в Ірані, при чому і згинуло вісім членів залоги. Всі інші, включно з деякими пораненими в цій катастрофі, були щасливо евакуйовані. Під час спроби не було будь-якої сутички з іранцями. У першому повідомленні з Білого Дому не подано точної дати і часу, коли ця спроба відбулася, але сказано, що вона в жадному разі не була скерована проти Ірану чи проти іранців та що президент Картер перебрав на себе всю відповідальність за це намагання. Повідомлення видвигнуло цілий ряд питань, на які представники Білого Дому не могли відповісти, кажучи тільки, що подробиці цілої акції будуть подані пізніше тієї п'ятниці. При цьому пригадується попередження іранських „студентів", що вони, на випадок американської військової спроби насильно звільнити закладників, повбивали б тих закладників і, мабуть, тією погрозою була подиктована заява з Білого Дому, що спроба рятунку не була мотивована американською ворожістю проти Ірану чи іранського народу. Також повідомлено, що під час цієї невдалої спроби не було будь-якої сутички з іранцями. З повідомлення виходить, що акція почалася „на віддаленому місці" в пустелі в Ірані, що після провалу неозначеного ближче виряду президент Картер наказав припинити акцію та що після того прийшло до розбиття літака на землі, при чому вісім осіб згинуло, а „інші були поранені". Згідно з повідомленням, поранених щасливо евакуйовано і заповідається їх видужання.

Японія здійснює санкції проти Ірану

Токіо. — Негайно після рішення взяти участь у санкціях проти Ірану, японський уряд видав екзекутивні доручення для їхнього здійснення. В першій фазі санкцій припинено підписування будь-яких нових контрактів. Охоплені цим сталеварні, машинобудівельні, автомобілеві, хемічні та електронічні вирібні. Зате в цій фазі поза санкціями є доставці харчевих продуктів і товарів загального вжитку.

Господарські втрати, які виникнуть для Японії з рішення приступити до санкцій проти Ірану, величезні. Крім фінансових втрат, виниклих з припинення експорту японських товарів до Ірану, Іран загрозив, що у випадку продовження санкцій буде на постійно припинений експорт нафтової ропи і нафтових виробів до Японії. Крім цього, загрожені є величезні інвестиції японських фірм в іранському господарському промислі. Згідно з японським законом, державний скарб мусітиме покрити втрати приватним підприємцям, які виникнуть з санкції. Дотепер обраховують, що тих втрат буде около двох більйонів долярів і держава їх покриє.

Санкціями не охоплені конструкції величезного промислового нафто-хемічного комплексу в Бандар Хомейні, кошти якого виноситимуть дол. 3,5 більйона.

Іранських дипломатів японський уряд не видалює. Їх є в Японії декілька тільки, але значно скорочує число своїх працівників в амбасаді і в консулятах.

Акція бойкоту Олімпійських ігрищ поширюється

Льозанна, Швайцарія. — Міжнародний Олімпійський Комітет (МОК), який закінчив тут у середу, 23-го квітня, триденні наради, затурбований долею літніх Олімпійських ігрищ в СССР у наслідок закликів урядів Канади і Західньої Німеччини до бойкоту, якщо Совєтський Союз не відтягне своїх військ з Афганістану до 20-го травня.

Раніше цього місяця Олімпійський комітет ЗСА великою більшістю голосів у відношенні 2-1, рішив піти на зустріч закликові президента Джіммі Картера і бойкотувати ігрища в СССР. Услід за ним пішов Олімпійський комітет Китайської Народної Республіки, який був поновно прийнятий до МОК-у на місце видаленого Тайвану, та олімпійські комітети Ґамбії і кількох інших малих країн Африки.

Хоча заяви урядів Канади і Західньої Німеччини, як і подібні заклики урядів Японії і Великої Британії, не є зобов'язуючі для олімпійських комітетів тих країн, то їх речники не сумніваються, що членство голосуватиме за бойкотом, беручи до уваги ще й настанову населення до цього питання. Віллі Дауме, голова Олімпійського комітету Західньої Німеччини, заявив, що на його думку біля 80 відсотків населення тієї країни є за бойкотом ігрищ. Канцлер Західньої Німеччини Гельмут Шмідт, проголошуючи рішення уряду щодо бойкоту, висловив зрозуміння для атлетів, підкреслюючи, однак, конечність солідаризуватися із ЗСА, які „залишаться нашим союзником ще довго після закінчення ігрищ 3-го серпня". Міжнародні спостерігачі уважають, що до Західньої Німеччини долучаться уряди й комітети інших західньо-европейських країн.

Голова МОК-у лорд Кілланін, інформуючи пресу про перебіг нарад, заявив, що Совєтський Союз погоджується на участь змагунів інших країн під олімпійським чи іншими прапорами і знаменами. МОК, однак, не дозволить змагунам брати участь в ігрищах на індивідуальній базі, але запевнив поодинокі національні екіпи, що вони зможуть одержати фінансову допомогу від МОК-у у випадку обмеження фондів урядами чи приватними установами.

ЗМІНА ЧАСУ

Пригадуємо, що з суботи на неділю, 26-27-го квітня, починається „літній час", тому слід пересунути годинники одну годину вперед. Це відноситься до всіх стейтів ЗСА крім Арізони, Гаваїв і частини Індіяни.

ІРАН ПОГРОЖУЄ ПРОТИБЛЬОКАДОЮ І ЗАГАЛЬНИМ КОНФЛІКТОМ

Тегран. — Командування іранських військових частин з Курдістану повідомило, що „в останніх декількох днях загинуло 45 іранських вояків", іранський президент Бані-Садр апелює в радіо до іранського населення, закликуючи „кожного до дисципліни і респекту для інших ісламських співгромадян", а рівночасно з тим міністер закордонних справ Садег Ґодсадег на пресовій конференції прогрожував, що Іран не поступиться навіть у випадку американської бльокади і зі свого боку заблькує цілу Перську затоку, „навіть якби від цього мав запалити вогнем увесь обшир".

На цій же пресовій конференції Ґодсадег виступив проти дев'яти европейських держав за їхнє приступлення до санкцій проти Ірану. Ґодсадег подав до відома, що іранський уряд проганяє з Ірану всіх без вийнятку американських репортерів, зате згідний, щоб родини закладників відвідували їх.

У відповіді на пляновану бльокаду іранських портів американською фльотою, або евентуальне замінування тих портів, Ґодсадег заявив, що Іран відповість ще гострішими протизаходами, а саме заблькує цілий пролив Гормуз і таким чином не допустить до експорту нафтової ропи з будь-якої країни того району. „Якщо вони (дев'ять европейських держав, членів Спільного Ринку) годяться на те, що американці заблькують порти, вони дають нам підставу не допустити до постачання нафти будь-якою країною, навіть якщоб цілий той обшир опинився в огні", сказав він.

На запит, чи американські закладники можуть бути звільнені до 17-го травня, Ґодсадег відповів неґативно.

На запит, чи пізніше американські репортери можуть дістати дозвіл повернутися до Ірану, він відповів, що це можливе, але що тоді вони, як він сподіється, будуть більше справедливі.

З огляду на те, що іранські морські частини не розпоряджають достатніми засобами для більших операцій, Ґодсадег заявив, що після замінування іранських портів, іранський уряд „може звернутися до інших держав, які в силі зробити те, щоб вони відмінували заміновані місця". Одначе ніякої держави, до якої вони звернулися б, він не назвав.

АЯТОЛЛА ХОМЕЙНІ ЗНОВ ЗАКЛИКАВ населення Іраку зробити переворот і скинути теперішній уряд. На думку Хомейні, президент Іраку Саддам Гусейн і цілий уряд це „безвірники і вороги ісляму", яких треба скинути „в ім'я Аллаха і його пророка Магоммеда". А міністер закордонних справ Ірану Садег Годсадег сказав: „Якщо йдеться про нас, то теперішній уряд в Іраку мусить зникнути. В цьому немає сумніву". Міністер Ґотсадег також вислав ноту до генерального секретаря ОН Курта Вальдгайма, в якій заявив, що уряд в Багдаді займається „підбехтуванням, конспірацією і саботажем проти Ірану".

ТУРЕЦЬКИЙ УРЯД ПОВІДОМИВ ОФІЦІЙНО, ЩО не візьме участь в будь-яких санкціях проти Ірану з релігійних і практичних мотивів. Туреччина не хоче виступати проти другої ісламської країни, тим більше, що на думку турецьких провідників це може причинитися до вмаршу совєтських частин на іранську територію. Знов же мотиви господарського характеру є дуже вагомі, бо Туреччина без іранської нафти і достатніх засобів для заплати за ропу на вільному ринку, не була б спроможна утримувати своє господарське життя на дотеперішньому поземі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Комуністичне беззаконня

У боротьбі з волелюбними течіями й національними організаціями у світі, комуністи аж ніяк не перебирають у засобах. Вони не мають ніяких моральних норм, ніяких гамульців, а керуються тільки доцільностями. Все, що зближує їх до влади, а там, де вони владу мають, до її утривалення, є для них добре. „Ціль освячує засоби". Така моральна постава не лише завогнює міжнародне положення і внутрішні відносини в країнах, де є міцніші комуністичні партії, але затруює загальну атмосферу й деморалізує суспільства та людей.

В комуністичних державах найважливішим інструментом влади є поліція. Вона є фактично надрядним чинники і послуговується такими засобами, які в правових країнах недопустимі. СССР і сателітні країни єдині, що є плідним ґрунтом для появ таких суспільних формацій, які ставлять перед собою завдання... боронити обов'язуючі закони, бо цього не роблять ані держави, ані поліційні, судові та інші покликані до цього чинники. Щобільше в тоталітарних державах власне ці чинники ломлять закон, а не захищають його. Для них законом є їхня кожночасна потреба, якій вони підпорядковують усе інше.

В сучасній „людовій" Польщі останньо мала місце подія, яка є типовою для вищесказаного. У Варшаві відбувся процес проти робітника Едмунда Задрожинського, який був активним співробітником польських оборонних суспільних організацій, а в першу чергу, членом Комітету Суспільної Самооборони, колишнього Комітету Оборони Робітників, діячем незалежного профспілкового руху, дописувачем і кольпортером незалежного робітничого органу „Роботнік".

Едмунда Задрожинського поліція заарештувала під замітом таких різнородних продовжуваних злочинів, як систематичні крадежі, спекуляції на чорному ринку, організування груп обманців і кишеневих злодіїв, навіть банд звичайних грабіжників, що відразу ставить запит: як могло до цього всього дійти? Чому не все тривало так довго? Чи поліція навмисне толерувала, приглядалася тому, щоб скомпромітувати ті суспільні організації, з якими він співпрацював? А, накінець, ще й інші, дальшейдуче питання: чи, бува, поліція сама не послала його в ряди польських патріотів, щоб його злочином опісля компромітувати їх? Бож особа Задрожинського була їм відома. Він мав свою поліційну картотеку від 23 років. Він бо вже бував заарештований, суджений, отже, поліційними органами нотований. Нарешті, чи Едмунд Задрожинський узагалі поповнив злочини, чи є вони фабрикацією?

Едмунда Задрожинського покищо засуджено на три роки тюрми. Незабаром відбудуться чергові процеси за інші його злочини. Він, напевно, дістане ще не один більший присуд. Польська публічна опінія докраю стурбована цим випадком. Тим більше, що поліційним органам „допоміг" і далі „допомагає" 22-літній рідний син заарештованого, що ще більше вказує на багню, яким затруює поліція з волі уряду публічне життя.

На марґінесі тої події не лише польські патріоти, але й усі інші, хто поборює большевизм і російський імперіялізм, повинні пам'ятати, що співробітників треба добирати уважно, людей треба перевірювати, а найважливіше — завжди треба бути обережним, бо КҐБ, чи УБ („Уржонд Безпєченства, польське КҐБ), чи інша комуністична поліційна формація підсилають безперервно своїх аґентів, що мають за завдання всіми засобами деморалізувати та затруювати суспільства.

Християнство в Китаї

З приходом до влади 1949 року китайські комуністи вслід за своїми московськими вчителями, з якими вони були тоді великими приятелями, зразу завели драконські протирелігійні закони. Тими законами вони в першу чергу хотіли розправитися з християнськими Церквами, які протягом довгих століть працювали серед китайців, там розбудовувалися і придбали мільйони визнавців.

Така ситуація існувала тридцять років. Це відбилося некорисно на Католицькій Церкві Китаю,якій заборонено мати будь-які зв'язки з Ватиканом. Партійні й державні органи суворо стежили за проведенням у життя цих законів і кожну спробу в найменшій мірі їх обійти, або злагіднити — ломили силою.

Декілька тижнів рому, в березні, відвідав Китай австрійський католицький примас, кардинал Відня, Франц Кеніґ. Архиєпископа Франца Кеніґа уже не раз уживав Ватикан для дуже делікатних, а з тим дуже важливих функцій. Цим разом вагомість функції кардинала в Пекіні виявилася вкоротці після його виїзду.

Несподівано в цьогорічну Велику П'ятницю розійшлися вістки по Пекіні, що цього року Великдень буде відзначений моноголюдними Службами Божими, на які церковні власті запрошували всіх охочих прийти. І справді, у Великодню Неділю католицька катедра в Пекіні була битком набита. Не лише головна нава, але й побічні і простір між ними були вщерть виповнені людьми. Серед присутніх чужинці творили тільки незначне число і їх легко можна було відрізнити. Прибулі головно складалися із китайців. Подібна ситуація була і в Шангайській катедрі, а також і в тих провінційних католицьких церквах, які ще взагалі існують і де є священики, куди дійшли вістки про знесення заборони відправ і про поновлене право закликати людей прийти до церкви. Крім цього в Пекіні поширилася вістка, що в недалекому майбутньому можна сподіватися установлення і урегулювання офіційних стосунків між Пекіном і Ватиканом.

Так само пожвавили свою діяльність інші віровизнання. Браєн Джонсон, пекінський кореспондент „Ґльоб енд Мейл" (Торонто, Канада) провів Великодній тиждень у провінційному місті Фузу, що лежить напроти островів Квемой, які належать до китайського уряду на Тайвані. Браєн Джонсон повідомив про те, як у Великодню П'ятницю протестанський єпископ Ксі Пинґсі запросив до себе закордонних кореспондентів і після короткого вступу, в якому він повідомив про полегші в діяльності християнських Церков, які матимуть місце, відповів на запити пресових кореспондентів. Хоча відповіді його були стримані, але все ж таки він пояснив чимало з того, що діялося до цього часу і про ті надії, які вони мають тепер на майбутнє. Ксі Пинґсі правив Службу Божу в Фузу, яка також стягнула побад тисячу учасників, головно китайців.

Кажуть, що одна ластівка не робить весни, але, знаючи обережність червоної китайської влади, треба думати, що вона не поробила б таких поступок на цьогорічний Великдень, якщо б і на майбутнє не мала дальшейдучих плянів у цьому самому напрямі.

Роман Ільницький

СПРАВА КВЕБЕКУ

Уже вкоротці в Квебеку відбудеться всенародне голосування (референдум) в справі дальшої політичної долі тієї територіяльно найбільшої провінції Канади. В голосуванні населення має виявити свою волю чи воно хоче далі входити у склад канадської федерації, а чи має вийти з неї і створити свою незалежну державу. Прихильники незалежности обіцюють, що Квебек, ставши незалежним, заключить з Канадою договір про тісну економічну співпрацю і таким чином забезпечить новій державі господарський добробут. Але це однобічне побажання, бо федеральний уряд в Оттаві рішуче відкидає таку комбінацію. Решта Канади каже: обо Квебек залишається співпрацювати з нами у формі теперішньої федерації, або хай дає собі раду сам без нас.

Як відомо, більшість населення Квебеку творять французи. Вони вже здавна висловлювали своє незадоволення мовною політикою Оттави, закидаючи їй, що вона фаворизує англійців і їхню культуру. Крім того, кажуть французи — англійці загорнули під свої впливи цілу економіку Квебеку і забирають з неї непропорційно великі зиски. Французи в більшому — це селяни, а англійці — — промисловці, купці й адміністратори. Звичайно, це правда. Але, з другого боку, не можна забувати, що французи в Квебеку мають усі права і можливості конкурувати з англійцями. Ніхто їх не переслідує, не закриває перед ними шкіл, не впроваджує національних обмежень в торгівлі і промислі. Маючи чисельну більшість в Квебеку, перед французами стоять всі двері навстіж відкриті до успіхів і розвитку. Для того, щоб вирватися із теперішнього стану другорядности, французам не треба нічого більше, як тільки доброї організованости, амбітности, працьовитости. Виходити з федерації, до речі однієї з найбільше ліберальних, які знає історія, непотрібно. Цього не хочуть взяти до уваги французькі сепаратисти, які перед кількома роками здобули більшість у виборах і створили свій уряд в Монтреалі. Будучи при владі, вони запровадили великі зміни в ділянках мовної, культурної і економічної політики, включно до того, що гірше трактують англійців в Квебеку, як англійці французів в Онтаріо чи інших провінціях Канади. Отже, вже хоч би на прикладі цих останніх кількох років, французи повинні були навчитися, що вони можуть здобути всі привілеї у теперішній федерації та що для того їм не треба відриватися від Канади.

Яка повинна бути позиція українців у цій кризі? На мою думку, в інтересі українців є, щоб Канада залишилася цілою державою у формі теперішньої федерації. Дотеперішній розвиток Канади йшов в напрямі „швайцаризації". Так як в Европі Швайцарія об'єднала французів, німців і італійців під дахом однієї держави і дає їм повну можливість культурного розвитку і абсолютної рівности під кожним іншим оглядом, так і Канада забезпечує всі права англійцям і французам, а поруч з ними також усім іншим національним групам, які, разом взяті, творять поважний відсоток населення. Коли Квебек відлучиться від Канади, вона стане державою англійців, а впарі з тим заникне ідея швайцаризації. Малі етнічні групи українців, німців, італійців, поляків не будуть всилі протиставитися могутнім англійцям, вони підпадуть під їх тиск і без французів не зможуть оборонити концепції багатокультурности. Це був би великий удар для української групи, яка широко розбудувала своє культурне життя і збирається поширити свої впливи також на інші ділянки. З уваги на теперішнє трагічне становище українського народу в Совєтському Союзі, позиція українців в Канаді набирає загальноукраїнського значення. Не треба пригадувати, що й українці в ЗСА мають користі з української позиції в Канаді, хоча, правда, досі ці дві великі української громади ще не використали як слід коньюнктури, яка відкрилася перед ними на американському континенті.

Із всіх цих, вгорі наведених, причин українці в Квебеку повинні голосувати в референдумі за єдністю Канади. Правда, українців там дуже мало і їх голос ледве чи матиме якийсь реальний вплив на вирішення історичної проблеми. А все ж таки, не зважаючи на це, наша громада повинна зазначити свою моральну позицію в цей історичний момент для Канади. Повинна сказати, що вона є тим чинником, який бажає одности в багатогранності, який з глибокого переконання підтримує теперішній державний устрій Канади і бачить в нім запоруку розвитку всіх складових елементів канадського народу і його культур, включно з українською.

АМЕРИКАНСЬКІ ГРОМАДЯНИ, ЗАСУДЖЕНІ в Мехіко під замітом торгівлі наркотиками чи в їх посіданні, на підставі ухвали поміж ЗСА і Мехіко з 1977 року в договорі про в'язнів мусять відбувати той мехіканський присуд, навіть якщо вони вже є вдома в Америці.

М. Мельник

ХТО ВОЛОДІЄ РЕСПУБЛІКАМИ В СССР?

Михаїл Восленський, російський втікач із СССР та один із найвищих урядовців Комуністичної партії і уряду СССР, недавно написав в німецькій мові книжку „Номенклятура: потуга Москви". Частина книжки появилась у найбільшому німецькому тижневику „Дер Шпіґель". Про те, хто в дійсності володіє так званими „союзними республіками" СССР, Воленський пише коротко та незвичайно змістовно. Його інформації цілком заперечують політично мотивовані твердження, мовляв, Совєтським Союзом володіють не росіяни, а комуністи, совєти, чи „партократи". На ту тему Восленський висловлюється так:

„Совєтський Союз є Союзом держав і складається із союзних республік. Апарат влади в поодиноких республіках є віддзеркаленням вершка номенклятурної кляси в центрі (в Москві — ММ)...

Та володарі республік відчувають на собі кожного дня тяжку руку їхніх московських панів — часом руку допомоги, а часом кари, та завжди це рука, яка їм каже, що робити.

Теоретично, ці республіки — це суверенні, національні держави, які добровільно злучились в одному союзі і які мають право з цього союзу виступити. Одначе це право, що його совєтські конституції все притримуються — це фікція. Немає ніяких законних основ для процедури відносно того роду виходу: ба, щобільше: кожне слово, звернене в напрямі розширення незалежности якоїсь республіки в рамках СССР, — про вихід немає навіть мови — вважається пропагандою „буржуазного націоналізму" і підлягає карі.

У кожній республіці панують росіяни без ніякого політичного обмеження: це ті члени номенклятури, що їх туди висилає Центральний Комітет КПСС. Ці росіяни займають ключові позиції у республіках.

Там існує неписаний закон, що другий секретар Центрального Комітету КП СССР є росіянин, і то росіянин із Москви. Навіть траплялось таке, що член номенклятури з Москви був висланий на пост першого секретаря ЦК КП СССР чи іншої республіки, наприклад, довгорічний перший секретар Московського окружного і міського комітету партії Хрущов був висланий в Україну; Брежнєв був першим секретарем в Молдавії, а відтак у Казакстані.

Інші секретарі Центральних Комітетів партії у національних республіках — це члени відносних націй — але кожен з них має російського наглядача.

Майже всюди головою КҐБ у республіках є росіянин, як теж і взагалі апарат КҐБ складається переважно з росіян. Військова команда в республіках є також у руках росіян. Національ, яких ставлять на важливі пости, є переважно зрусифіковані урядовці, одружені з росіянками, вишколені в Росії".

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Микола Руденко. Прозріння. Поезії, поеми. Статті Петра Григоренка і Ігоря Качуровського. Передрук самвидавної збірки з України. Українське Видавництво „Смолоскип" ім. В. Симоненка. Балтимор-Торонто,1978, ст. 366. Мистецьке оформлення Ореста Поліщука. Фото поета. Видавництво зазначило, що ця збірка появляється без відома і згоди автора.

Микола Руденко народився 19-го грудня 1920 року. Про нього П.Григоренко в довшій статті під заг. „Микола Руденко — поет, філософ, борець" (VII-XXXII), — яку він на замовлення передав і американському Пен Клюбові.

Григоренко згадує і про „Економічні монологи" Руденка, в якому то творі „основні догми марксизму тріщали і розвалювались під ударами доказів" Миколи Руденка. На думку Григоренка, „Микола Руденко — один із тих велетнів, чиїми іменами означене українське національне відродження 60-70-их років нашого сторіччя".

Ігор Качуровський написав про „Лірику Миколи Руденка (347-357), але, на жаль, він не тримається вибраної теми. Ось його головна думка:

„Руденко — поет серйознай і вдумливий, лірика його — це насамперед лірика філософського роздуму, і якщо в окремих випадках можна говорити про ілюстративний характер його поезій, то це ілюстрація не скороминучих політичних гасел, а непроминальних — у збірному розумі людства — світоглядових вартостей".

І. Качуровський твердить, що „пантеїзм М. Руденка найближче пов'язаний з матеріялістичним пантеїзмом Джорджа Бруно".

Про це поет написав в поезії „Відповідь на звинувачення в Богошуканні", закидаючи своїм противникам:

Не тільке церкву —
ви й саму Природу
Позбавили святого
вівтаря.
А я не міг...
Осяяння раптове
Мене спинило:
є у ній святе!

Бо творчу силу
вигнати, братове,
З глибин природи —
діло не просте.

В поезії: „Всі ми хворієм нині" автор звертається таки до Бога-Христа:

Йди, маленький Месія,
Бий у дзвони по селах.
Хай розвидниться
всюди,
Хай відступить
тривога.
Йди, Месія, бо люди
Прагнуть
Слова живого!

Та вертаймося до життя Миколи Руденка, який тепер відбуває кару сімох років ув'язнення, а після цього ще має бути п'ять років заслання... Його переслідування почалося у 1975 році.

Щоб оцінити велич того, що зробив М. Руденко, то треба пригадати, чим він був, поки його арештували за те, що він почав виступати проти тієї кривди, яку спричиняє комуністична Росія — Україні. Він був членом КПСС, під час війни був політруком, потім став українським поетом і прозаїком, головним редактором журналу „Дніпро" і секретарем партійної організації Спілки Письменників України. І от все міняється. Руденко вступає до Міжнародної Амнестії й організує Українську Групу Сприяння виконанню Гельсінкських угод, добре знаючи, що це закінчитися може тільки заарештуванням. Руденко сам знає, що ця „перемога над собою" була „найдорожчою для нього" тепер, коли особисте злилось з українським і загальнолюдським і космічним:

Лугами бреду
у росі по коліна,
А пісня косарська
назустріч встає.
За кожною гілкою
ти, Україно.
У кожному погляді —
небо твоє.

Поет бачить, що діється в Україні:

Народе мій,
степова стихія,
Чому тебе,
святого гречкосія,
Так часто Божа
ласка полиша?

М. Руденко високо цінить поезію, він нею бореться проти „зла і брехні", борючись за „Світло, за Правду, за душі людей" (ст. XXX).

Поезія — не жарт...
Вона —
Це теж космічна битва.
Вона і мати і жона,
Присяга і молитва...

Є тіло, розум і душа —
І все це прагне руху.
Поезія для нас лиша
Живі кристали духу.

І кожен отакий кристал
Не паперовий клаптик:
У нім вогню
астральний шал,
Зародження галактик.
Якщо серед нових машин
Поезії не буде,
До Кібера зведеться син,
До автоматів —
Люди.

Автор оптиміст, хоча він ясно бачить, що тепер

(Закінчення на стор. 4)

З НАШИХ БУДНІВ

СВІТ ЗА ВІКНОМ

Хочу поділитись з вами доброю новиною, що перед самим моїм виїздом до Міста кумівської любови (маю на думці Філядельфію), принесла мені пошта карточку від красної лемкині, Іванки Савицької, в котрій молодша товаришка пера запевняє мене, що за підвіконну тематику в моїх фейлетонах, вона, пані Іванка, і не думає позиватись зо мною до суду, або йти до війта Івашкова на скаргу...

Мовляв, пиши собі, голубчику, скільки влізе „твоїх буднів" у твою колонку в „Свободі", — про світ за вікном, — тим моєї колонки в цьому щоденнику аж ніяк не захитаєш та й не підкопаєш!

Однак з цього ласкавого перміту вже не довелось мені тоді скористати, поскільки тоді саме „скінчилася" моя квартира при 7-ій вулиці на долині міста Ню Йорку, з виглядом через вікно на вхід до храму св. Юра і мистецьку мозаїку роботи майстра Михайла Дмитренка.

На щастя, мої дорогі куми тут, у Філядельфії, — а в поазбучному порядку: кума Марта і кум Остап, — відпустили мені в своєму гостинному домі так само кімнатку з широким і світлим вікном, — правда, не з виглядом на дім Божий, а на Божу природу...

Треба вам теє знати, що в моїх кумів є за хатою невеликий сад, з великими гиллястими деревами, либонь це будуть груші, якщо не черешні, по яких танцюють граціозно попелясті вивірки та й вовтузиться Боже птаоцтво, якщо крикливих ворон можна теж зарахувати до витворів Господньої руки.

— Ну, чого задумався, козаче? — спитав мене кум Остап, спостерігаючи бистрим оком голови Об'єднання екзильних письменників мою, сказавши по-львівському, „розкрохмаленість", під виразним впливом весни, що бриніла, аж гула, у збентеженому повітрі...

— Та ось дивлюся, — відповів я, — на герці оцих бистроногих вивірок, чи білок, як стоїть в Наталі Забіли, — а мені ввижаються юні танцюристки зі школи моєї ще недавньої сусідки, Дарці Ґензи, як вони виводять „Жучка", „Данчика-покиданчика" та інших гагілок довкола церкви святого Юра в Ню Йорку...

— А ти, кумцю, — вплела свій коментар у нашу розмову дорога кума Марта, — замість мріяти про струнконогих юних танцюристок, пригадав би собі радше, де і як ти проводив цьогорічне Різдво, а при цій нагоді подякував Господеві за те, що дозволив тобі так соняшно, провесняно та в доброму здоров'ї зустрічати разом з нами цей святий Великдень! **Ікер**

ПЕРЕСТОРОГА ДЛЯ ЗАХОДУ

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Подаємо повний текст звернення Гельсінкської групи в таборі Сосновка, Мордовської АССР, до Президента і Конгресу ЗСА та керівників і парляментів держав, які підписали Гельсінкські угоди, у зв'язку з домовленням між ЗСА і СССР про ОСО-2 (Обмеження стратегічних зброєнь 2, відомі на Заході як СОЛТ 2):

Керівникам і парляментам держав, що підписали Гельсінкські угоди.

Відправники: члени Групи сприяння виконанню Гельсінкських угод у місцях позбавлення волі в СССР: М. Руденко, Б. Ребрик, Д. Шумук і жертви геноциду інакодумства: Ю. Шухевич, В. Балаханов, ..., М. Казачков, А. Щаранський.

Меморандум

Коли ми, засуджені на довгі терміни покарання за свої переконання, обговорюємо події сучасности, наші погляди нерідко відрізняються від поглядів тих, хто ще не зрозумів до кінця нелюдської природи тоталітарних режимів, не відчувши на собі жахів існування у суспільстві 'розвинутого соціялізму'. Наша точка зору — це точка зору людей, що зазнають жорстокого ґеноциду за наявність своїх власних поглядів, це точка зору мільйонів замучених кампучійців і в'єтнамців, а також забутих світом жертв червоного терору в СССР. Це точка зору воєннополонених польських офіцерів, по-звірячому розстріляних у Хатинському лісі, а також мешканців Берліну, що загинули від радянських куль у 1953 році, Будапешту (1956 р.), Праги (1968). Сьогодні нас „ласкаво" засудили на довготривале ув'язнення, а ще недавно нас би просто розстріляли і обов'язково розстрілюють при будь-якому ускладненні міжнародної ситуації. Тому наша точка зору, хоч і не співпадає з благодушно-оптимістичним способом мислення деяких державний діячів Заходу, не може не зацікавити всіх, кому дорогий мир, свобода й демократія.

Будемо конкретними. Нині пристрасті світової громадської думки розгорілися навколо питання американсько-радянської угоди ОСО-2. Нам тяжко висловити свою думку по суті укладеного договору, бо в нас немає достатньої підготовки у воєнних справах. Договір можна укласти і не укласти, його можна виконувати і не виконувати, але не в самому договорі, на нашу думку, прихована загроза миру й цивілізації. Загроза миру й цивілізації прихована у благодушно-оптимістичному підході до питання укладення договорів між державами з різними суспільними системами.

Прихильники укладання цього договору в США наполягають на необхідності ратифікації ОСО-2, міркуючи приблизно так: якщо цей договір не буде ратифікований (американським Сенатом), то це не лише потягне за собою непотрібне збільшення нашого воєнного бюджету на мільярди долярів, це посилить нестабільність у цілому світі і загрозу воєнної катастрофи.

Попри всю нашу повагу до державний діячів, що додержуються таких поглядів, ми не можемо втриматись від декількох питань, що мимохіть у нас виникають.

Чи вірно чинять державні діячі, виходячи в своїй діяльності з твердження, що договір з ССР може усунути загрозу воєнної катастрофи?

Чи можна вважати рівноправними договори між державою у вищій мірі демократичною і державою тоталітарною?

Чи не є сам факт існування СССР — держави, що сповідує гегемонізм, постійною загрозою воєнної катастрофи?

Ми не знаємо, яку дадуть відповідь на ці питання люди, яким вони адресовані. Але ми вважаємо за обов'язок висловити до цих запитань своє ставлення. Отже, за порядком, починаючи з першого питання.

Давайте звернемось до 60-річної історії радянської держави і проаналізуємо договори, укладені урядом СССР за цей період. 1918 рік. Радянська Росія уклала Брестський договір з Німеччиною. Чи дотримувались радянські діячі цього договору? Не лише не дотримувались, а й саме його укладнення трактоване радянською офіційною історією як видатний дипломатичний успіх Леніна, бо він, підписавши договір, якого не збирався виконувати, уник воєнного розгрому. Тобто, міжнародні договори, на думку Леніна і всіх вірних ленінців, повинні служити одній меті: допомагати вигравати воєнні битви. У 1918-1920 рр. Радянська Росія уклала договір про ненапад з Литвою, Латвією та Естонією. Чи дотримані ці договори? Їх дотримувано, доки СССР був слабким і не міг проковтнути цих країн. Як тільки держава — монстр зміцніла, вона вже не відновлювала договору про ненапад і в 1940 році окупувала усі три країни. До 1938 року в СССР був договір з Чехо-Словаччиною про взаємодопомогу. Чи виконав СССР цей договір? Ні. Навпаки, СССР домовився з агресором — Німеччиною про розподіл Польщі. На 1939 рік СССР мав договір з Францією про взаємодопомогу. Такий самий договір мала Франція з Польщею. Отже Польща стала союзником союзника СССР. Усі ці договори не перешкодили СССР піти на змову з Гітлером і розділити з ним Польщу. А договір із Францією, що стала жертвою Гітлера, не був виконаний також. Коли ж в Лізі Націй порушено питання про агресію СССР та Німеччини, то обидві ці держави вийшли з Ліги Націй. Тобто СССР солідарізувався з фашистською Німеччиною! Яка зворушлива єдність агресорів! На 1945 рік СССР мав договір про ненапад з Японією. Чи стримав цей договір СССР від агресії проти Японії? Ні, не стримав!

Таким чином, усі перераховані договори були для СССР тим, що й горезвісний Брестський мир — засобом невтралізувати на деякий час потенційного противника. Нам здається, що наведених прикладів вистачає, щоб дійти до єдиної правильної відповіді на порушене питання, а саме: жодними договорами з СССР не можна усунути загрозу воєнної катастрофи.

(Закінчення на стор. 4)

Повідомлення для учителів

Філядельфія (3. Квіт). — За попереднім узгідненням з Темпл університетом у Філядельфії підготовляється „Workshop" для учителів, які бажали б поширити і поглибити знання у ділянці двомовного навчання. Приблизні теми: „Як і де починати двомовне навчання", „Методика двомовного навчання".

Тому, що двомовне навчання набирає важливости в американській освітній системі і стає пекучою справою, ми заохочуємо ширші кола українського учительства публічних, католицьких і приватних шкіл не оминути цієї прекрасної нагоди, яка відбудеться в половині червня ц.р. після науки у всіх школах. Точну дату подамо у пресі і листовно всім зголошеним. Просимо голоситися якнайскорше і прислати чек на $5.00 (п'ять долярів) на обід (для Сестер $3.00) на таку адресу: Mr. Zynowij Kwit, 813 N. 21st. Str. Philadelphia, Pa. 19130.

Юначки! *Юнаки!*

Старше Пластунство!

СТЕЖКИ КУЛЬТУРИ

знову будуть

на Вовчій Тропі, в Іст Четам, Н. Й.

Час: 27-го липня до 9-го серпня 1980 р.

СТЕЖКИ КУЛЬТУРИ

є для тих, яких цікавлять:

МУЗИКА • ЛІТЕРАТУРА • БАЛЕТ • КЕРАМІКА • МИСТЕЦТВО • ТЕАТР • МУЗИЧНІ АНСАМБЛІ • НАРОДНІ СТРОЇ • ГРА НА БАНДУРІ • ТЕХНІКА МИСТЕЦТВА • ЖУРНАЛІСТИКА • СУЧАСНІ ПОДІЇ І ДИСИДЕНТИ в УКРАЇНІ.

- До програми входитимуть поїздки на концерти до Tanglewood, театри у Stockbridge, балет у Jacob's Pillow.
- Учасники зможуть користати з деяких програм Спортивного табору.
- Оплата: $150.00 (включає поїздки).
- Табір організує *Пластове Плем'я* „ПЕРШІ СТЕЖІ".
- Зголошення висилати до:

T. Lastowecky

108 Second Avenue • New York, N.Y. 10003

Пластове плем'я **„ПЕРШІ СТЕЖІ"**

організує

ТАБІР РОЗВІДУВАЧОК

на Оселі „БЕРКУТ", Вестфілд, Вісконсин

від 22-го червня — 5-го липня 1980 р.

ДЛЯ РОЗВІДУВАЧОК від 15-17 РОКІВ

Число учасниць обмежене.

По дальші інформації:

Adriana Pilecky

2626 W. Walton St., Chicago, Ill. 60622 • (312) 486-8853

Осередок СУМ-А ім. 30-го Червня в Йонкерсі та Спортова Ланка „Крилаті"

запрошують всю Молодь та старше Громадянство на

ВЕСНЯНУ ЗАБАВУ

в суботу, 17 травня 1980 р., о год. 9-ій веч. в просторій залі Дому СУМ-А

301 Palisade Avenue, ЙОНКЕРС, Н. Й.

До танців гратиме оркестра **„Оксана"**

Під час забави — виграші та інші несподіванки.

Столики можна замовляти кожного вечора в Домі СУМ-А.

6-ий УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ

Garden State Arts Center, Holmdel, N.J.

Субота, 31-го травня 1980 року

КВИТКИ на КОНЦЕРТ можна замовляти в пана Михайла Іванцева: (201) 352-8257, (201) 761-5977.

В справі продажі НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА просимо звертатися до:
п-ні Євгенії Харченко (201) 372-1271
п-ні Мотрі Янюк (201) 371-0667

В справі продажі ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА просимо звертатися до п-ні Маґди Кольцьо: (201) 543-7393.

В справі ПРОДАЖІ СТРАВ просимо звертатися до пана Юрія Дребича: (201) 574-2998.

З НАГОДИ КОНЦЕРТУ БУДЕ ВИДАНА БРОШУРА

У СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ у БРОШУРІ просимо звертатися до п-ні Христини Биц: (201) 374-1122.

Комітет Українського Фестивалю

Нові українознавчі семінари в Гарварді

Кембрідж, Масс. (ФКУ) — Четвергові семінари Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету втішаються значним зацікавленням видатних вчених, які радо виступають на тих Гарвардських сесіях українознавства з доповіддями про їхні наукові досліди з ділянки українїстики чи споріднених з Україною проблем.

Вже тому десять років ці семінари стали однією з важливіших ділянок діяльности УНІГУ. В тій першій декаді відбулось майже 300 наукових сесій при участі понад 60-ти науковців-українців, як також понад 50-ти вчених не-українців з 16-ти країн Европи, Азії, Австралії, Південної Америки та Канади і Гарварду: наукових співробітників УНІГУ, докторантів та студентів.

Зміст семінарійних доповідей та дискусій, враз із вибраною бібліографією, друкується окремими випусками. Досі появилось уже дев'ять книжок „Протоколів семінара українських студій в Гарвардському університеті". Кошт цих публікацій, які висилається усім славістичним науковим центрам у світі, покривають прибутки із видавничих фондів ім. Володимира Юрковського та ім. д-р Євгена Омельського.

Крім четвергових загальних семінарів відбуваються теж у вівтірки — спеціялізовані семінари. Вже кілька років спеціялісти розглядають на тих семінарах старовинні літописи Руси-України й готують як вислід тих їхніх дослідів відповідну кількатомову публікацію.

Вечірні Лекції

Дирекція УНІГУ бажає послужити теж і широким кругом українського громадянства, зокрема з околиць Бостону, та вчинити семінари для них доступними. Рішено влаштувати ще й вечірні семінари, бо в пополудневих є важко позауніверситетським членам заінтересованої українїстикою спільноти брати участь. Першою лекцією тієї вечірньої серії буде доповідь Валентина Мороза на тему: „Етимологія слова ‚Україна' на основі матеріялів з українських дум". Ця лекція відбудеться в середу, 7-го травня 1980 р., о годині 8:00 вечером в „Science Center", заля „Д", Гарвардський університет.

Виступи Караванських в Денвері

Денвер, Колорадо. — В п'ятницю 11-го квітня Святослав Караванський та його дружина д-р Ніна Строката-Караванська виступили як головні доповідачі на Реґіональній Конференції „Амнесті Інтернейшенал" у Денвері, Колорадо. Крім того д-р Караванська також виступила на панелі про „Права людини в Совєтському Союзі" під час 33-ої Конференції над Світовими справами, яку влаштував Колорадський університет у Болдер, Колорадо.

Перед виступом двох визначних членів українського правозахисного руху та колишніх політичних в'язнів совєтських тюрем і концентраційних таборів, п-і Христина Винар виголосила вступне слово, в якому змалювала підґрунтя українського руху спротиву та боротьбу за права людини.

Святослав Караванський підкреслив, що найбільш поширеною формою порушення прав людини в СССР є переслідування людини за її думки й переконання. Ціла історія людства — це боротьба людини за осягнення свободи думки, свободи вислову і свободи культурної та мистецької творчости.

Він висловив вдячність для „Амнесті Інтернейшенал" за послідовну оборону тих борців за права людини в СССР, яких совєтський уряд нещадно переслідує і карає. Він згадав, що майже всі члени Української Гельсінкської групи арештовані й засуджені, як арештовані є теж члени литовської, вірменської та московської груп.

Караванський також сказав, що парляменти вільних країн — так як це зроблено в американському Конґресі і канадському парляменті — повинні переводити спеціяльні переслухання тих колишніх політичних в'язнів, яким пощастило прибути до вільних країн світу. Він теж закликав коледжі і університети влаштовувати конференції в обороні переслідуваних інтелектуалів і людей різних професій, які є репресовані комуністичними режимами.

Він пропонував, щоб окремі групи чи інституції вибирали поодиноких дисидентів та боролися за їх звільнення. Денверська група „Амнесті Інтернейшенал" адоптувала українсько го політичного в'язня Богдана Ребрика і веде кампанію за його звільнення.

Д-р Ніна Строката-Караванська у своїй доповіді подала ґенезу дисидентського руху в СССР. У такій тоталітарній імперії, якою є Совєтський Союз, рух за права людини, за свободу плекати рідну мову, культуру та провадити релігійне життя — все те, що совєтський уряд забороняє, — мусів повстати як природне явище, як реакція проти тиранії та насильства.

Численні запити, звернені до д-р Караванської, порушували такі питання: її заходи за звільнення її мужа; про арешти членів Української Гельсінкської Групи; про заходи в справі її звільнення; про Мікробіологічне Американське Товариство; про дальшу долю академіка Андрея Сахарова тощо.

Виступаючи в панелі про „Права людини в Совєтському Союзі" на Колорадському університеті, д-р Караванська насвітлила різниці між Сходом і Заходом і підхід до таких справ, як релігійні, культурні засади, історичні процеси і т.п. з боку однопартійної системи, якою є СССР, та демократично - конституційних урядів на Заході.

Вона також відповідала на численні питання учасників, які цікавилися Московською Олімпіядою, Мадридською Конференцією, що надходить, совєтським захопленням Афганістану; русифікацією неросійських народів, станом релігії в СССР й антирелігійними переслідуваннями населення совєтським урядом і тому подібним.

Сесії, на яких виступали обоє Караванські, були переповнені учасниками, серед яких було багато таких, що були добре обізнані з положенням на Україні та в цілому Совєтському Союзі.

Святослав Караванський і Ніна Строката-Караванська зустрілися також з українською громадою Денверу на спеціяльному прийнятті, де визначні гості мали нагоду пізнати провідних членів української денверської громади і поділитися своїми цінними споминами про Україну та тих, що борються за її права.

Н.Н.

ЗСА СТАЛИ ПЕРШОЮ ДЕРЖАВОЮ, ЯКА ВІДКРИЛА свою амбасаду у Салісбері, столиці колишньої Родезії, а тепер Зімбабве, та підписали договір негайної економічної допомоги, який є предвісником більш обширного пляну на майбутнє. На становище першого амбасадора до Зімбабве президент Джіммі Картер назначив професійного дипломата Роберта Кілі. Договір про допомогу у висоті 2 мільйони долярів підписали спеціяльні відпоручники ЗСА Аверелл Гарріман і Андру Янґ в присутності кількох членів новоствореного кабінету Зімбабве, що його, як відомо, очолює прем'єр Роберт Мугабе.

ДЕПАРТАМЕНТ СПРАВЕДЛИВОСТИ НАКАЗАВ Шкільній Раді Чікаґо приступити негайно до вироблення пляну расової інтеґрації публічних шкіл з уваги на те, що дотеперішні заходи Ради на добровільній базі не зуміли викорінити расової сеґреґації зі шкодою для учнів. Ця справа тягнеться ще від жовтня минулого року, коли Департамент здоров'я, освіти і суспільної допомоги прийшов до висновку після ґрунтовної перевірки, що Шкільна Рада Чікаґо не зуміла перевести повної інтеґрації шкіл згідно зі законом про громадянські права з 1964 року. У публічних школах Чікаґо навчається під цю пору 475,000 учнів.

ТАЙВАНСЬКИЙ УРЯД ПОДАВ ДО ПУБЛІЧНОГО відома, що усунення Тайвану з членства в Міжнародному Монетарному Фонді, крім переминаючого удару по престижу, не матиме ніяких глибших наслідків. Від років Тайван має надвишку в торговельному і платничому балянсі з закордоном і для нього немає ніяких платничих, ані кредитових труднощів.

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ

Вшановуючи світлу пам'ять померлих дорогих осіб, на українські студії в Гарвардському університеті пожертвували:

Софія Ліщинська — 1,000 дол., в пам'ять братів, бл. п. Стефана та Йосифа Наконечних, замучених у Самбірській в'язниці в 1941-му році.

Марія Холєвчук — 250 дол., в пам'ять мами бл. п. Розалії Столярської.

Борис П. Дурбак — 250 дол., в пам'ять Ірени Дурбак.

Микола і Любов Кобрини — 200 дол., в пам'ять бл. п. Еліконіди Базилевської.

Д-р Леонід і Оксана Мостовичі — 100 дол., в пам'ять сл. п. д-ра Ростислава Василишина.

Лідія і Мілтон Ґіфлер — 100 дол., в пам'ять бл. п. проф. Володимира Кульчицького.

Ярослава Томич — 100 дол., в пам'ять батьків бл. п. Івана і Леонтини Дем'янчуків.

Марія Червоняк — 100 дол., в десяту річницю смерти мужа бл. п. Павла Червоняка і замість квітів на його могилу.

Проф. Юліян і Савина Сохоцькі, інж. Матвій і мґр. Христина Сохоцькі, проф. д-р Орест Попович — по 100 дол., проф. Іван і Стефанія Зєлики — 50 дол., Стефанія і Кларенс Ґюрі, Стефан і Дарія Яцики — по 30 дол., інж. Іван і Люба Турянські, Володимир Фурсик з родиною, інж. Микола і мґр. Діоніза Ненадкевичі — по 20 дол., Всеволод і Дарія Будні — 15 дол., Василь і Зеня Василів — 10 дол., Євгенія Цісик — 5 дол., замість квітів на могилу бл. п. інж. Богдана Поповича.

Павло і Дженет Оначуки — 100 дол., в пам'ять бл. п. Іванки Манастирської та — 20 дол., в пам'ять бл. п. Володимира Несторовича.

Лідія і Адріян Стецики — 100 дол., в пам'ять мами бл. п. Марії з Білозорів Герасим'як.

Софія Кічоровська — $65, в пам'ять батьків бл. п. Івана і Мотрі та брата бл. п. д-ра Івана Борковських.

Зірка Шефер — 55 дол., в пам'ять батька бл. п. інж. Василя Маріяша.

Юрій Олесницький — 50 дол., в пам'ять брата бл. п. д-ра Богдана Олесницького.

Любомир і Дора Коптунюки — 50 дол., в пам'ять й замість квітів на могили бл. п. інж. Адріяна Лапичака і бл. п. Михайлини Мосори.

Д-р Валентина Савчук — 50 дол., Іван і Люся Панчаки, Т-во Українських Інженерів — по 25 дол., Євген і Фалина Кульчицькі, Михайло Мушинський, Павло і Дженет Оначуки — по 20 дол., Микола і Надія Лаврини, Клюб Емеритів — по 15 дол., Петро Гончаренко, Володимир Гупалівський, Ольга і Ярослав Дужі, Дарія Каськів, Степан і Євдокія Климишини, Ігор і Анізія Козаки, Любомир і Христя Липецькі, Мирослав Сивавко, Ірена Тарнавська, д-р Надія Туркевич — по 10 дол., Василь Барнич, Володимир Бобяк, Микола й Олена Климишини, Євген й Іванна Кордуби, Осип Кушнір, Євген Лятишевський, Теофіль Марчак, Михайло Томин, Василь Черненко — по 5 дол., замість квітів на могилу бл. п. інж. Володимира Несторовича.

Володимир і Дарія Ломницькі — 30 дол., замість квітів на могилу приятеля св. п. Стефана Галяревича.

Степан і Тетяна Душенки — 25 дол., в пам'ять землячки бл. п. Катерини Шипилявої.

Володимир і Стефа Кебузи — 25 дол., замість квітів на могилу бл. п. Олени Мир.

Марія Галичин — 25 дол., в першу річницю смерти мужа бл. п. Івана Галичина і замість квітів на його могилу.

Д-р Володимир Ґудз — 25 дол., в пам'ять бл. п. Степана Чайковського.

Стефан Цимбала — 25 дол., замість квітів на могилу бл. п. Ярослава Хоростіля.

Корнило і Емілія Дзюби — 20 дол., замість квітів на могилу бл. п. Томи Томкова.

Олександер Хомяк — 20 дол., замість вінка на могилу бл. п. Романа Адамика.

Дякуючи жертводавцям за пожертви, линемо до Господа з молитовним проханням, щоб дарив померлих вічним спокоєм і радістю.

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА ФКУ

Похорон Ізидори Косач-Борисової

(л.д.). — В суботу 19-го квітня відбувся велелюдний похорон Ізидори Петрівни Косач-Борисової на Українському православному цвинтарі в Савт Бавнд Бруку. Зібралися українці з усіх земель України, з усіх хвиль еміграції, роджені в Америці і новоприбулі, серед останніх — Надія Світлична і Павло Стокотельний з дітьми, Ніна Строката-Караванська і Рем Баґаутдінов. Були представники багатьох українських організацій.

Над свіжою могилою відправив Літію Митрополит Української Православної Церкви в Америці Мстислав в сослуженні о. Франка Історчина, співав хор студентів Св. Софіївської Духовної семінарії. Перед Літією Митрополит Мстислав сказав коротке слово про покійну, відзначивши її ролю в українській культурі і її відданість Українській Православній Церкві.

На тризні промовляли преставники українських організацій: проф. Гр. Костюк від УВАН у ЗСА і об'єднання письменників „Слово", проф. Наталя Пазуняк від Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, Наталя Даниленко від Союзу Українок Америки, Раїса Куделя від УККА і Українського Золотого Хреста, Ірена Пеленська від Світового Комітету для вшанування Лесі Українки. Також промовляли доктор Ніна Строката- Караванська і проф. Петро Одарченко, який після свого слова програв магнетофонний запис оповідання Ізидори Косач-Борисової про те, як у 1939 році її регабілітували і звільнили з радянського концтабору завдяки тому, що вона була сестрою Лесі Українки.

В кінці трапези Митрополит проголосив, що при Українській Православній Церкві в Америці створюється фонд побудови пам'ятника на могилі Ізидори Косач-Борисової, і склав свій дар до цього фонду.

В ПРОВІНЦІЇ АССАМ, ІНДІЯ, ЗАВОРУШЕННЯ населення не припиняються, не зважаючи на зарядження центрального уряду в Делі й персональні заклики прем'єра Індіри Ґанді. Гострі акції поліції проти демонстрантів це тільки викликали більший спротив населення.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. д-ра Анатолія Плескачевського

людини великого серця, визначного білоруського діяча і нашого Приятеля

складаємо 50.00 дол. на Патріярший Фонд.

•

Дружині, ВП. Пані Ґені й Родині, наші найсердечніші вислови глибокого співчуття.

Гантер, Н. Й. Катерина і Андрій БУКИ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. ЯРОСЛАВИ БАРНИЧ

складаємо 25.00 долярів на Український Музей в Ню Йорку.

Лідія й Ігор ГУРИ

•

Родині Покійної висловлюємо наші глибокі співчуття.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, дня 23-го березня 1980 року, відійшов від нас у Вічність

наш Найдорожчий МУЖ І БАТЬКО

бл. п.

СТЕПАН ЧАЙКОВСЬКИЙ

В нашому горю зазнали ми багато розради від наших Приятелів та Знайомих. Всім, що особисто, листовно або телефонічно висловили нам свої співчуття — щире Спасибіг.

Особливо ми вдячні нашим приятелям Наді Гафткович та Орестові й Оксані Кузьмі, що ділили з нами найтяжчі хвилини нашого життя.

Дякуємо отцям К. Меззомо і Д. Стефанюкові за переведення всіх похоронних відправ.

Сердечно дякуємо п. інж. О. Пришлякові та членам хору „Діброва", що своїм співом звеличали всі похоронні відправи.

Ми вдячні Пластовій Станиці за зорганізовану участь, за стійку при Домовині та прощальне слово станичного пл. сен. П. Пришляка.

Дякуємо пл. сен. В. Мочулі за прощання бл. п. Степана від Куреня „Лісових Чортів", а пл. сен. М. Мочулі за прощальне слово від Крайової Пластової Старшини.

Організаціям міста Гартфорду дякуємо за численну участь.

Щира подяка Паням зі Союзу Українок за приготування тризни.

Щиро дякуємо Рідним, Приятелям і Товаришам, що прибули з далека і близька, щоб віддати Покійному Степанові послідню прислугу.

Дякуємо Всім, що прислали квіти, зложили пожертви на Служби Божі та різні цілі.

Нехай Всевишній нагородить сторицею Всіх, що були з нами в днях тяжкої скорботи та провели Покійного на Вічний Спочинок.

Дружина — ІРИНА з Дітьми і Родиною

75-ий Відділ Союзу Українок Америки в Мейпелвуді, Н. Дж.

влаштовує

ПАНЕЛЬ п. н. **„ЖІНКА в УКРАЇНІ"**

що відбудеться **в суботу, 3-го травня 1980 р., о год. 6-ій веч. в залі церкви Св. Вознесіння**, 650 Irvington Avenue, **Maplewood, N.J.**

Панелісти: **Надія Світлична, Раїса Мороз і д-р Ніна Строката-Караванська**

Вступ 4.00 дол.

ЗАПРОШУЄМО ВСІХ!

ВЕЛИКИЙ ВІДПУСТ — ПРОЩА

від 3-го — 10-го травня 1980 року

відбудеться

в церкві Преподобного Антонія Печерського коло м. Knox, Indiana

на перехресті польових доріг 25 N. і 700 E.

- Щодня Вечірні, Літургії з молитвами за живих і спочилих, сповідь і Причастя.
- Архиєрейську Літургію о 9:30 ранку, в неділю, 4-го травня відслужить Преосвященний Єпископ ПЕТРО в сослуженні Духівництва УАПЦ.
- Пожертви на манастир і молитви, просимо надсилати на таку адресу:

ST. ANTHONY UKRAINIAN ORTHODOX MONASTERY

R.R. 2, Box 261 • Knox, Ind. 46534

До спільних молитов за Церкву й Україну всіх Українців запрошує —

МАЛА РАДА УАПЦ (Соборноправної) в США

У глибокому жалі і смутку повідомляємо Приятелів, Знайомих та все Українське Громадянство, що дня 18-го квітня 1980 року, в Сан Дієґо, Каліфорнія, відійшов у Вічність

МИСТЕЦЬ-МАЛЯР І ГРАФІК

СЛ. П.

ВОЛОДИМИР БАЛЯС

родом з Рогатина, Західня Україна, на 74-му році життя.

Після Заупокійних Молитов та Панахиди в Сан Дієґо, дня 21-го квітня 1980 року, в похоронному заведенні Ґнінвуд, тлінні останки Покійника, на бажання Родини, будуть перевезені до Куритиби, Парана, Бразилія, де відбудеться закінчення похоронів з покладенням тіла Покійника на Вічний Спочинок.

Опечалені горем:

СТЕФА з БИБИКІВ — дружина
СТЕФА — сестра і ЛЕВ ГРИГОРІЇВ — шваґер з родиною
д-р ПАВЛО БИБИК — шваґер з родиною
ЛЕСЬ ГАРАСИМИК — кузен з родиною
Ближча і дальша Родина в Краю, в Канаді і Бразилії

ЕКЗЕКУТИВА УККА...

(Закінгення зі стор. 1)

була присутня також Наталія Слюзар, адміністративна асистентка д-ра Стівена Р. Аєлло, спеціяльного асистента президента Картера для етнічних справ. Вона коротко з'ясувала завдання Бюра Етнічних Справ у Білому Домі, а саме: вдержування зв'язків між Адміністрацією та етнічними громадами; більша та ефективніша співпраця між етнічними групами; праця для кращого розуміння етнічних проблем з боку урядових департаментів та піддержка для тих груп у формі відповідних програм: допомога етнічним американцям у заходах для одержання праці в державних установах.

Після її доповіді були запити та дискусія. Д-р А. Аєлло зустріне Екзекутиву УККА в найближчому часі.

Звіти членів Екзекутиви УККА

По відчитанні протоколу з попередніх зборів Екзекутиви УККА секретарем УККА ред. Ігнатом Білинським, були звітування членів Екзекутиви.

Президент УККА проф. Лев Е. Добрянський згадав про вислані кондоленції з приводу смерти о. де Єгера, бельгійського католицького священика, який співпрацював з українцями на різних міжнародних конгресах, та смерти Гелен Томасік, довголітньої секретарки конгресмена Д. Дж. Флода. Д-р Добрянський видав заяву, характеризуючи Афганістан, як чергову поневолену націю. Приготовляється видання в Конгресі про 20-річчя резолюції в справі Тижня Поневолених Націй.

Переслухання в Конгресі ЗСА в справі відновлення Українських Церков, — звітував проф. Добрянський, будуть правдоподібно назначені на третій тиждень травня цього року та в другому тижні червня. УККА повинен дати трьох свідків з відповідними свідченнями. Проф. Добрянський вважає, що статті О. Солженіцина явно негують поневолені нації в СССР і тому потрібно нової брошури на цьогорічне відзначування Тижня Поневолених Націй. Проф. Л. Добрянський теж пропонує, щоби представники УККА взяли участь в конвенціях обох американських партій, вносячи відповідні резолюції до включення у виборі плятформи.

Інж. Юрій Нестерчук склав короткий звіт про працю Українського Інформаційного Бюра у Вашінгтоні, а саме: підготовку інформацій про перепис населення в ЗСА; контакт з Державним Департаментом та Комісією Конгресмена Фасцела в Конгресі в справі Конференції в Мадриді; передача спеціяльного меморандума УККА про стан національних і людських прав в Україні і т.п.

Інж. Богдан Федорак, голова Комісії зовнішніх справ, відчитав довший проєкт про потребу творення етнічних коаліцій на стейтових рівнях для більш успішної праці в системі американського політичного життя.

Проф. Богдан Гнатюк звітував про працю і пляни очолюваної ним Комісії для студентів сучасного стану в Україні, включно з панелями і т.п.

Мгр Іван Базарко говорив про поїздки Святослава і Ніни Строкатої Караванських по українських громадах та про їх виступи в різних стейтах перед американськими організаціями. Обоє Караванські діють в тісній співпраці з УККА. З виплачених їм гонорарів вони віддають половину ЗУАДК-ові на Фонд Допомоги Українським Політичним В'язням та в'язням, які прибудуть до ЗСА.

Д-р Аскольд Лозинський здав звіт з праці Конференції Молодечих і Студентських Організацій, головно з недавнього панелю молоді в Ню Йорку, в якому прийняло участь понад 250 молодих учасників. Плянується також спортові ігрища української молоді під час Тижня Поневолених Націй.

Ред. І. Білинський коротко звітував про працю Підготовчої Комісії XIII Конгресу УККА.

Мгр І. Базарко поінформував, що в травні цього року УККА переводитиме фінансову збірку на потреби СКВУ, як це робилося в попередніх роках.

Дискутовано також про надачі „Шевченківських грамот Волі" заслуженим особам і рішено видати брошуру про осіб, нагороджених в минулому тією Грамотою.

На пропозицію мгра І. Базарка Екзекутива УККА одноголосно запросила Святослава Караванського та Ніну Строкату-Караванську, як почесних промовців на XIII Конгрес УККА.

В дальшому однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять Ізидори Косач-Борисової, сестри Лесі Українки, похорони якої відбувалися якраз того самого дня, коли відбувалося засідання Екзекутиви УККА. З рамени УККА в похоронах бл. п. Ізидори Косач-Борисової взяла участь пані Р. Куделя, член Крайової Ради УККА.

Наступні збори Екзекутиви УККА відбудеться 10-го травня 1980 р., а засідання Крайової Ради УККА — 16 червня 1980 року.

ПЕРЕСТОРОГА ДЛЯ ЗАХОДУ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Серед дрібних злодюжок розповсюджений такий засіб негожого надбання грошей: познайомившись зі своєю майбутньою жертвою, злодюжка позичає в неї 2 карбованці. Ці гроші злодійчук в призначений термін віддає. За деякий час він бере в своєї жертви ще 3 крб. і знову ж повертає вчасно із вдячністю. Таким чином злодюжка входить у довір'я своєї жертви. На третій раз він, позичивши 100 крб., зникає безслідно. Дуже простий спосіб. Але перенесений у сферу міжнародних відносин він стає дуже небезпечним. Тому нам здається, що давати в борг злісному неплатнику в вищій мірі нерозумно.

II Питання. Чи можна вважати рівноправним договір про роззброєння між державою у вищій мірі демократичною і державою тоталітарною? Усім ясно, що, уклавши договір, демократична держава буде ретельно його виконувати. Адже, коли вона і порушуватиме його, першою зверне на це увагу внутрішня політична опозиція, що має в демократичній державі необмежені можливості контролювати урядові установи, розвідку й збройні сили. У тоталітарній же державі, де немає легальної опозиції і де будьяка опозиція в найжорстокіший спосіб придушується, розраховувати на якийсь внутрішній контроль за дотримуванням договорів не доводиться. Отже, укладення договору між двома типами держав з самого початку таїть в собі елемент нерівноправности. Тому на поставлене запитання слід дати негативну відповідь.

III питання. Чи не є сам факт існування держави, що сповідує гегемонізм, постійною загрозою воєнної катастрофи?

Ідеологічні підвалини радянської тоталітарної держави ставить так зване учення марксизму-ленінізму про побудову в світі безкласового суспільства — комунізму. Згідно цієї теорії, комунізм повинен перемогти в цілому світі. Цю мрію про перемогу комунізму у всесвітньому маштабі фактично перетворено на релігію радянського суспільства, що виправдовує радянський гегемонізм. Усі керівні посади в СССР є в руках членів Комуністичної партії, що сповідує цю нову релігію і в своїй практиці на світовій арені беззастережно послуговується цим ученням і ним же виправдовує всі порушення міжнародних договорів. Усі радянські представники за кордоном, працівники преси і навіть „туристи", що відвідують Захід, сповідують одну й ту саму релігію і поклялись на вірність „всеперемагаючому прапорові марксизму-ленінізму". Кого цей прапор має на меті „перемогти"? Нам здається, що тут не може бути різних думок — він має на меті перемогти цілий світ. А що відбувається у сучасному світі? Безперервні перевороти, путчі, заколоти, повстання, диверсії у країнах третього (та й не лише третього!) світу. Хто стоїть за спиною тих всіх подій? Невже ж ми настільки наївні, щоб не побачити в цьому радянських інтриг? Варто лише прослідкувати за подіями в Чіле, В'єтнамі, Кампучії, Ефіопії, Заїрі, Анголі, Ірані, Афганістані, Йемені, Нікарагуа, як стане ясно, хто й пощо здійснює там 'революції' і ,прогресивні соціяльні перетворення". При тому в усіх тих 'рухах' наявна антиамериканська спрямованість. Хто й пощо веде антиамериканську пропаганду у всіх частинах світу? Чому безперервно озброюються СССР та ЙОГО сателіти? Проти кого? Хто їм загрожує? І антиамериканська пропаганда і гарячкова гонка озброєнь — усе це доводить, що саме лише існування держави, що сповідує гегемонізм, є постійною загрозою воєнної сутички. Отже, ніякий договір не стримає цю державу від маніякальних гегемоністичних прагнень. Укладення ж договору з її боку переслідує одну мету: нейтралізувати потенційного супротивника й добитися воєнної переваги. Іншої мети в цього монстра немає!

І якщо люди, що живуть далеко від цієї цитаделі тоталітаризму, в тому числі й визначні державні діячі, почнуть заперечувати, ми маємо право їх спитати: Невже ви, що знаєте цей світ зі сторони і не розумієте його, краще за нас збагнули, чим дихають і як мислять радянські керівники, за тих, хто ціле своє свідоме життя прожив у череві цього чудовиська і не раз чув від радянських 'босів' хвалькуваті запевнення, що раніше, чи пізніше вони керуватимуть світом. У планах і прагненнях радянських керівників ніколи не було, нема й не буде добрих людських намірів. Уся їхня дипломатична гра підкорена одній меті — забезпечити собі можливість диктувати світові свою волю.

Висловлюючи свою думку про порушені питання, ми хочемо, щоб нас добре зрозуміли. Ми не проти договору з СССР. Ні. Радше навпаки. Єдине, чого ми прагнемо, то це зробити застереження, базоване на реалістичній оцінці фактів, що укладення договору ОСО-2 не лише не усуне загрозу воєнної катастрофи, а, навпаки, зробить її більш імовірною.

Сосновка. Червень 1979"

ПРО НОВІ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

діється в Україні. У вірші „Пломеніє чорна далина" є таке закінчення:

Хто сказав, що ти
уже не та?
Є мета і духу повнота
Є така відвага і снага,
Що під небом
громами верга

Зацвітуть діброви
і лани —
І повернуться твої сини.
І оте, що вимерло сливе,
В день один
грозою оживе.

Оживе і так загомонить
Що усі народи полонить
Волошковим сяйвом
ув очах
Та ранковим сонцем
на плечах;

Та іще отим, чого не зна
Той, у кого військо
і казна,
Але слів нема,
Душі нема —
Є лише Сибір
та є тюрма.

Микола Руденко виступає проти тих, в яких „є лише Сибір і тюрма". Залишивши своє високе і добре матеріяльне становище, поет не побоявся переслідування і тюрми та заслання...

Читаючи самвидавну збірку поезій Миколи Руденка „Прозріння", потішаємося тим, що як довго в Україні живуть такі українці, як автор цих поезій, то ще не вмерла Україна...

ЗАКЛИК

ВІДДІЛУ УККА У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Доцінюючи ролю суботніх шкіл українознавства, як і важливість виховання молоді, управа Відділу УККА у Філядельфії багато разів наголошувала на своїх засіданнях конечність розбудованого новонабутого спортового центру УСО „Тризуб" та тількищо набутого Українського Культурно-Виховного Центру й повторно наголошувала для них свою моральну підтримку.

Не диспонуючи ніякими іншими фондами крім тих, що їх українські громади складають на потреби УККА, управі Відділу УККА важко поважно анґажуватися у фінансування цих надзвичайно важливих громадських одиниць із власних фондів, яких ледве вистачає на поточну діяльність Відділу УККА. Натомість управа Відділу УККА у Філядельфії рішила звернутися до всіх управ товариств і установ, а зокрема до індивідуальних українців Філядельфії й околиці, складати щедро свої пожертви як на розбудову УСО „Тризуба", так і набувати шери співвласности Українського Культурно-Виховного Центру.

Обидві ці інституції саме в розпалі розбудови, тож пам'ятаймо українську приповідку — „Хто скоро дає, той двічі дає!" і допоможім „Тризубові" розгорнути діяльність сезону вже цієї весни, а Українському Культурно-Виховному Центрові допоможім розгорнути навчання у школі українознавства восени і вести іншу культурну й суспільно-громадську діяльність у своїх приміщеннях вже тепер.

За Управу Відділу УККА:

проф. д-р **Петро Стерчо** — голова,
Мирон Баранецький і Дзвінка Швед — секретарі,
проф. д-р **Наталія Пазуняк** — заступниця голови для культурно-освітніх справ,
Петро Тарнавський — скарбник

ПОВІДОМЛЕННЯ

Зближаються вакації. Молодь потребує праці. Не шукайте оголошень у пресі. Йдіть прямо до Дядька Сема. Можливості праці існують при федеральних агенціях для молоді віком від 16 до 20 років життя.

Літня програма для молоді дає їй не тільки працю, але і вправу та також поширює кваліфікації на будуче.

Щоб дістати працю, молодь мусить працювати з економічної причини або для продовжування студій. Федеральна Комісія цивільної служби видає багато публікацій у цій ділянці.

Найбільш повчаюча з них є „Літня праця у федеральних агенціях". Вона подає загальні інформації, як і де зголошуватися на федеральну літню працю.

Цю публікацію й інші корисні інформації можна дістати, пишучи до: Civil Service Commission, Central Office, Washington, D.C. 20415

Микола Шпитко

Вступайте в члени УНС!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 9-го ТРАВНЯ 1980 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні збори Т-ва ім. Сірого Лева 216-ий Відд., о год. 8-ій веч. у Пластовому Домі, ріг 10-ої і Данкеннон вул. На порядку: звіти Управи та К. Комісії і вибір Управи на 1980 р. Проситься чл. прибути. — Ю. Богачевський, гол., Б. Одежинський, секр., Б. Коженьовський, касир.

НЕДІЛЯ, 18-го ТРАВНЯ 1980 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори С-ва Пресв. Богородиці 36-ий Відд., о год. 1:30 по пол., в кафетерії школи св. Йосафата при 940 Рідж Ровд Іст. Проситься всіх членок взяти участь у зборах та вирівняти належні вкладки. — Стелла Гошовська, Марія Ковальчук, Параска Демянів.